

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum III. Quod à te.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

CAPITVLVM III.

Quod à te.

PARAPHRASIS.

Quæsitum fuerat ex Alexandro III. Si Clerici in minoribus, qui ad incontinentiam proni sunt, accipiant uxores, num Ecclesiasticis beneficijs privari debeant. Respondet Papa, cum simul carnalibus voluptatibus, & desiderijs atque divinis & Ecclesiasticis officijs vacare non valeant; atque propter immunditiam suam Ecclesiasticis Sacramentis tractandis indigni sint, haud dubiè beneficijs Ecclesiasticis privandos esse. Veruntamen si Ecclesijs, in quibus intulati fuerunt, aliqua bona ex possessionibus suis contulerunt, postquam ab earundem Ecclesiarum ministerio, & beneficio remoti fuerunt, ea ipsis sine contradictione restitui debent.

SUMMARIUM.

1. Carnale commercium etiam cum legitima uxore non congruit cum ministerio altaris.
  2. Ecclesiarum secularium Clerici sæpius olim se & sua Ecclesijs obtulerunt, in quibus beneficiati erant.
  3. Recedenti tamen tali ab Ecclesia, cui sua accessorie tantum offerebat, quod facere poterat, reddi debent bona, & possessiones illi propriæ.
  4. Si dubitatur tamen, accessorie tantum, an principaliter bona oblata fuerunt, ex quantitate bonorum oblatorum iudicandum est, vel ex verbis offerentis.
  5. Circa regularium vero donationes, observanda est hodie constitutio Tridentini.
- Notandum primò. Carnale commercium etiam cum legitima uxore non congruit cum ministerio Altaris, cum propter sanctitatem ejus omnis immunditia excluda esse debeat: licet autem conjugale epus propter rationem Sacramenti cohene-

statum, & sanctificatum sit, tamen secundum speciem naturæ, atque materialiter convenit cum opere sædo, & immundo, teste *S. Thoma, p. 3, q. 49, a. 1.* Quare non congruit cum Altaris ministerio, adè ut neque in veteri testamento Sacerdotibus conjugio uti liceret tempore vicis suæ, seu dum in templo ministrare, & sacrificare debebant. Cum itaque in nova lege deceat Sacerdotem continuò in Ecclesia ministrare, & sacrificium longè excellentius, ac purius DEO Patri, Filium ejus unigenitum, tanquam Agnum immaculatum, jugiter offerre, idè jubet ministros Altaris, maximè Sacerdotes ab omni carnis commercio etiam conjugali, seu cum uxore legitima abstinere. Vide, quæ dixi *lib. 3, tra. 2, c. 11, n. 2. §. quod verò.*

Notandum secundò. Olim non erat infrequens, ut Clerici Ecclesiæ seculari, in qua intulati erant, seu beneficium nacti, offerrent se, & possessionem, seu bona sua: quia tamen regulares non erant, nec vota Religionis propria, in manibus Prælati ediderant, idè ipsis recedere concessum fuit, imò etiam uxores ducere, si sacrum Ordinem non recepissent.

Notandum tertio. Si quis bona sua offerat Ecclesiæ regulari, aut seculari accessorie cum persona sua, tunc si persona ab Ecclesia recedat, aut liberetur, etiam Bona restitui debent. Ita hic & c. 3. de renunciatione. Exemplum habemus in Convertis, seu Oblatis alicui Ecclesiæ seculari, vel etiam regulari, ita ut non fiant religiosi; de quibus Oblatis dixi *lib. 1, tra. 5, p. 2, c. 5, n. 4, dub. 1.* Distingendum tamen est, num ejusmodi converti vel oblatis absolute, principaliter ac per se donent Bona Ecclesiæ, an cum habitudine ad personam suam, quæ ab Ecclesia sustentari debet. Si primum: revocari non poterit donatio, tamen contingat oblatum ab Ecclesia recedere, Ecclesia tamen in tali casu, si magnæ quantitatis donationem accepit, donatorem, si ad inopiam vergat, alere debet, juxta ea, quæ docui *lib. 3, tra. 4, c. 1, n. 17.* Si secundum,

dum : revocari potest donatio ab oblato recedente, tanquam quæ facta fuit ob causam, causâ non secuta.

Sed quid in dubio censendum, priorè an posteriore modo donatio facta fuerit? Respondetur ex doctrina *Abb. hic*, *Bartol. in auth. ingressi. n. 10. C. de sacrosanctis Ecclesijs. Sanch. lib. 7. moralium. c. 1. n. 6. & seqq.* in primis attendendum esse, num donatio facta sit omnium bonorum, majoris partis, vel partis bonorum, quæ absolute valde magna, & notabilis est, an verò partis bonorum non ita magnæ aut notabilis. In priorè casu censenda est donatio facta accessorie ad personam, quæ ibi sustentari debet, dummodo tempore factæ donationis donans, propositum habuerit se Ecclesiæ offerendi, seu de ea re tunc actum fuerit. Ratio est, quia nemo facile censetur bona sua in tanta quantitate profunderè velle. Sin autem donatio Ecclesiæ facta sit non in tanta, uti diximus, quantitate, tunc nisi aliæ conjecturæ adsint, ex quibus dubium resolvi possit, standum est verbis, quibus donator usus fuit. Si enim dixit: offero me cum his bonis meis: censeretur oblatio bonorum facta accessorie ad personam *L. 1. ff. de peculio legato*. Ubi dicitur, quæ accessorium locum obtinent, extinguuntur, cum principales res peremptæ sunt. Consentit *Lex sicut 5. ff. de instrulio &c.* Sin autem dixerit: offero me & hæc bona mea Ecclesiæ, censeretur utrumque per se, & principaliter oblatum, sicut si quis fundum & instrumenta legârit, censeretur duo distincta legata, quorum unum ab altero non dependeat.

Cæterum de ijs, qui Religionis institutum amplecti volunt, alia ratio est, secundum novam Concilij Trident. constitutionem *Sess. 21. c. 16. de regularibus*. Ubi statuitur, ut omnis donatio cujuscunque facta etiam ad piam causam irrita sit, nisi fiat intra duos menses proximè antecedentes professionem, adhibitâ Ordinarij licentiâ, & talis donatio nihilominus valere non debet, si professio secuta non fuerit. Quam

constitutionem non pauci Doctores ita amplè intelligunt, ut donationes, etiam quæ ante ingressum in novitatum factæ sunt, pro irritis haberi debeant, si factæ sunt intuitu seu occasione ingressus, saltem ut causæ impellentis, aut sine qua donatio facta non fuisset. Qua de re fufius egi *lib. 3. tra. 5. de justitia. e. 7. q. 3.*

CAPITVLVM IV.

Sanè.

PARAPHRASIS.

Si Sacerdotes nuptias contrahere præsumperunt, post longam actam penitentiam, & vitam laudabiliter, atque continenter ductam, ab Episcopis, officijs suis restitui, atque executionem eorum per indulgentiam recipere possunt.

Notandum, Ex hoc cap. colligitur, Clericum in sacris, si forte uxorem acceperit, irregularitatem quandam incurrite, dispensabilem ab Episcopo. Quam irregularitatem *Syl. V. bigamia n. 3. Suar. de censuris. disp. 49. s. 4.* existimant esse bigamæ similitudinariæ *arg. c. quorquot 24. causa 27. q. 1.* Cujus contrarium vitium mihi est probabilius *lib. 1. tra. 5. c. 6. dicto 2.* Sed parùm interest, dummodo sciatur, quòd dicta irregularitas non incuratur, nisi nuptiæ consummatæ sint. Porro tamen talis Clericus irregularis sit; non tamen tenetur beneficia sua dimittere, donec eis priueretur, juxta ea, quæ dixi *c. 1. hoc tit. & universim de irregularib. tradit Sanch. lib. 7. disp. 42. n. 15. & docui lib. 1. cit. tr. 5. p. 5. c. 1.*

CAPITULUM V.

Diversis.

PARAPHRASIS.

Intellexit Innocentius III. quòd in Novicensis Episcopi diocesi Clerici conjugati beneficia Ecclesiastica retinerent. Quia verò in Clericorum conversatione citata